

2 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

KFKS -2023-00403

§ 155

Avveckling av museet HAMN i dess nuvarande form

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fatta följande beslut.

Kommunfullmäktige beslutar att avveckla museet HAMN i dess nuvarande fysiska form och i stället tillgängliggöra museet digitalt och analogt genom en mindre utställning.

Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om avveckling i enlighet med förslaget ger kommunstyrelsen stadsledningskontoret i uppdrag att se över förutsättningarna att avsluta kommunens lokalhyresavtal med Saltsjö Pir AB i förtid.

Sammanfattning av ärendet

Kulturnämnden har vid sitt sammanträde den 17 april i år beslutat att bl.a. föreslå kommunfullmäktige att avveckla museet HAMN i dess nuvarande fysiska form och att museet istället tillgängliggörs digitalt och analogt genom en mindre utställning. Skälen härtill är främst lägre besöksiffror än väntat i kombination med att det idag saknas avtal med aktör för drift av museet. Museet ligger i lokaler som kommunen (kommunstyrelsen) hyr in från Saltsjö Pir AB, för kulturnämndens räkning, till och med den 31 mars 2027. Det blir därmed upp till kulturnämnden att se över möjligheterna att upplåta lokalerna till annan aktör. Förutsatt kommunfullmäktiges beslut att avveckla museet ges stadsledningskontoret i uppdrag att parallellt se över förutsättningarna att avsluta kommunens lokalhyresavtal med Saltsjö Pir AB i förtid.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse från stadsledningskontoret daterad den 19 april 2023

Bilaga Protokollsutdrag från kulturnämndens sammanträde den 17 april 2023 § 18

Yrkanden

Mats Gerdau (M) yrkade bifall till det utsända förslaget från stadsledningskontoret.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterade att det bara fanns ett förslag till beslut – förslaget från stadsledningskontoret– och fann att kommunstyrelsen hade beslutat i enlighet med detta förslag.

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

2 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Protokollsanteckningar

Mats Gerdau lät anteckna följande till protokollet från Moderaterna:

”Vi tycker att det är tråkigt att museet HAMN nu läggs ned, men med tanke på att det är så få besökare så är det oundvikligt. Berättelsen om Slaget vid Stäket 1719 är en viktig del av vår historia i Nacka och hotet från Ryssland är tyvärr fortfarande aktuellt. Kostnaden per besökare blir helt enkelt för hög och man kan få mer kulturverksamhet för pengarna på annat sätt. Vi hoppas att man kan tillgängliggöra utställningarna digitalt i stället.”

Monica Brohede Tellström lät anteckna följande till protokollet för Liberalerna:

”Vi hade gärna sett att museet HAMN hade lyckats locka betydligt fler besökare, inte minst barn och unga, men tyvärr har inte de högt ställda målen för verksamheten uppnåtts. Vi är glada över att Nacka kommun vågade satsa på museet under flera år, och nu är det dags att hitta nya sätt att tillgängliggöra denna del av Nackas kulturarv. Med ett digitalt museum i kombination med miniatyrcyklar kan nya målgrupper nås, framför allt Nackas skolor. För oss Liberaler är det också viktigt att driftbudgeten för museet hamn nu kommer att finansiera mer kulturverksamhet i Fisksätra och i övriga Nacka.”

Karin Teljstedt lät anteckna följande till protokollet för Kristdemokraterna:

”Museet Hamns uppdrag har varit att levandegöra en av de mest dramatiska och betydelsefulla händelserna i Nackas historia. Det var ett fantastiskt initiativ och ett välkommet tillskott till kulturutbudet i Nacka, och i synnerhet Fisksätra. Tyvärr har inte museet fått det genomslag de fina utställningarna förtjänar. Kanske är det formatet, kanske tilltalet, kanske tillgängligheten; oavsett vilket, tvingas vi konstatera att verksamheten som den varit inte kan upprätthållas. Ett museum med så få besökare kan inte fortsätta i sin nuvarande form.

Men att museet nu läggs ner betyder inte att all verksamhet skall upphöra. Vi vill se att verksamheten omvandlas och kan få möta Nackaborna i nya former. Att tänka sig en digital visning är ett naturligt första steg. Men inte bara i form av en webbplats – ett av museets stora fördelar är anknytningen till den fysiska platsen. Att den som vill kan vandra längs Stäkets stränder och läsa på skyltar som museet ombesörjt, om vad som utspelats där. Detta kan vi bygga vidare på. Digitalt stödda vandringar, som guidar till de platser där lyssnaren just då befinner sig skulle vara en utmärkt idé att pröva på. Tekniken är redan beprövad i exempelvis turistguider runt om i världen, och vi skulle gärna se att den prövades för detta. Det är en teknik som vi också anser att Nacka kommun kunde använda i många sammanhang, för att vägleda till våra intressanta historiska platser, eller för att ge den som vill en inblick i hur det skall bli när vi bygger stad.

Vidare kan delar av samlingarna göras tillgängliga i andra former, som bibliotek eller andra museer, där Nackaborna kan se dem. Vi bör vara öppna för alla arrangörer som kan tänkas vilja exponera samlingarna.”

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

2 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

Johanna Kvist lät anteckna följande till protokollet för Socialdemokraterna:

”Enligt revisorernas rapport visar det sig att projektet för museet i Fisksätra hade stora visioner men saknade förankring med förutsättningarna, lokalbefolkningen och föreningslivet. Under åren har vi påpekat att den avsatta driftsbudgeten inte har varit tillräcklig för att uppfylla den moderatledda alliansens vision. Trots att fler driftsaktörer har hoppat av har inte kommunen övervägt att driva verksamheten i kommunal regi. Museet i Fisksätra har blivit en dyr affär. Vi anser att det inte är en optimal användning av skattebetalarnas pengar.

Lokalerna kommer att stå tomma från och med den 1 maj och kommunen har ett hyresavtal för de kommande åren. Vi vill därför att politikerna denna gång riktar sig mot föreningslivet och bjuder in Fisksättras föreningar, nätverk, kulturskola, pensionärsföreningar, fritidsverksamhet, skola och andra relevanta aktörer för att utreda förutsättningar för vilka kulturverksamheter som skulle passa lokalerna bäst. Lokaler som är anpassade för kultur är en bristvara i Fisksätra och kommunen behöver visa att vi inte bara lägger ner verksamheter i området. Vi är glada för att Socialdemokraternas yrkande i Kulturnämnden om dialog med det lokala föreningslivet i Fisksätra hörsammades och ser fram emot att se resultatet av den.”

Mikael Carlsson lät anteckna följande till protokollet för Nackalistan:

”Trots upprepade varningar från kulturinstitutioner och vädjanden från representanter för museet HAMN och Leksaksmuseet, så har nämnden nu beslutat att lägga ned museet HAMN. Ett museum som för tio år sedan höjdes upp som något efterlängtat och ett lyft för Fisksättrabor, har tyvärr tyngts av kroniskt låga besökssiffror. Det går att ifrågasätta hur mycket själ och engagemang som lagts ned av dels kommunen, dels de upphandlade aktörerna, för att marknadsföra museet mot olika relevanta målgrupper, till exempel skolklasser.

Nu, när beslutet om att avveckla museet ändå tagits, så vill Nackalistan återupprepa förslaget om att de tömda lokalerna fortsatt ska användas för kultur. Fisksätra Folkets Hus uppehåller sig fortfarande i tillfälliga lokaler – kan åtminstone delar av verksamheten förläggas till de tidigare museilokalerna? Lokalerna skulle även kunna byggas om och upplåtas för mindre kulturverksamheter och föreningar. Hur som helst är det av största vikt att museet HAMN ersätts av något som i ännu högre grad är Fisksättraborna till gagn, och ur ett större perspektiv självklart hela Nacka.”

Tomas Ottosson lät anteckna följande till protokollet för Vänsterpartiet:

”Att lägga ner ett museum är sorgligt. Att lägga ner ett museum redan efter nio år är pinsamt för Nacka kommun. Planerna för museet HAMN har varit orimliga redan från början. Alliansen räknade med besökssiffror motsvarande Sjöfartsmuseet, något som aldrig skulle gå att uppnå för ett smalt museum utanför Stockholms centrum. Detta varnade Vänsterpartiet för när det begav sig, och i det här fallet är det ytterst tråkigt att få rätt. Nackaalliansens ideologi är att privatisera. Museiverksamhetens art kräver dock

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------

2 maj 2023

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
Kommunstyrelsen

långsiktighet, och därför är upphandlingar av museidrift direkt olämpliga. Under museets korta levnad har intresset att driva museet varit lågt. Vänsterpartiet har påpekat att det är ohållbart för HAMNs fortlevnad. Dåliga förutsättningar att nå vidlyftiga mål till trots har museet levandegjort historien på ett förtjänstfullt och kompetent sätt. De besökare som besökt HAMN har vittnat om utmärkta och intressanta museibesök. För Vänsterpartiet är det av stor vikt att detta inte får bli ännu ett steg i den pågående nedmonteringen av kulturlivet i Fisksätra. Vi anser det nödvändigt att en publik kulturverksamhet tilldelas tillräckliga medel och lokaler för att uppväga HAMNs nedläggning.”

Desha Svenneborg lät anteckna följande till protokollet för Miljöpartiet:

”Att bygga upp ett museum är ingen lätt sak. Att lägga ned det är desto enklare. Eller? För vad händer med den kompetens, det material, det arbete som lagts ned genom åren? När det bara läggs ned så försvinner också allt det arbetet och den kunskap som byggts upp. Någonstans har ett beslut om att starta ett helt nytt museum tagits och både tid och resurser har lagts ned på att bygga upp verksamheten. Miljöpartiet har redan från börjat påpekat att beslutet fattades på rena glädjekalkyler, med uppskattade besöksantal som var orimligt omöjliga att nå.

Miljöpartiets återkommande medskick sedan beslutet om att starta upp slagsfältsmuseet Hamn har varit att det ska drivas i kommunal regi. Dels får man förståelse för museet och utmaningarna, dels har man möjlighet att bredda verksamheten och nå fler. I kulturnämnden föreslog vi därför att man istället för att helt lägga ned skulle pröva detta alternativ, också mot bakgrund av att kommunen faktiskt inkommit med ett anbud på att driva museet.

Vi har genom åren velat att museet fick ett breddat uppdrag för att nå fler nackabor och besökare samt användes mer i undervisning med koppling till skolor. Vi hade gärna sett att Museet HAMN kunde vara en sammanhållande kraft i kommunens kulturarvsarbete, med ett utökat uppdrag att arbeta med hela kommunens kulturarv, både det materiella och det immateriella och i detta samverka med Nackas hembygdsgårdar. Det är i dagsläget inte klart vad som händer med lokalerna heller, då kontraktet kvarstår även om museets verksamhet avvecklas. Att under en övergångsperiod se hur lokalerna kan utvecklas och verksamheten breddas är frågor vi hade velat se utreda de kommande åren istället för att bara lägga ned allt. Det blir nu mycket viktigt att ta tillvara inte bara museets innehåll utan också faktiskt de önskningar och behov av mötesplatser och kultur som finns i Fisksätra.”

- - - - -

Ordförandes signatur	Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	----------------------	--------------------